

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Illvstrissimi Viri Petri De Marca Archiepiscopi Parisiensis Dissertationvm De Concordia Sacerdotii Et Imperii, Sev De Libertatibvs Ecclesiæ Gallicanæ, Libri Octo

Marca, Pierre de

Parisiis, 1669

II. Garcie opinio, putantis eundem esse finem legum civilium & ecclesiasticarum, q̄pud Christianos, scilicet felicitatem æternam civium. Discrimen harum legum ex sententia auctoris. Canones singulis ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-15591

& contra ipsos Canones asseruit. cujus sententiam recentiores aliqui amplexi sunt. Tota rei istius disponendæ ratio ad Ecclesiam pertinet, quemadmodum dixi. quam tamen sine consensu Principum peragere non debet, ut ostendam libro IV. cap. XIII.

CAPVT X.

Synopsis.

I. Etsi Principes leges ecclesiasticas condere non possint, ad Tuitionem Canonum tenentur ex officio. De religione satagere debent etiam pagani Principes, ob civium tranquillitatem. Et legibus suis injurias Deo factas ulcisci Christiani Reges, ad Dei cultum amplificandum adhibiti ex eo quod Christo nomen dederint.

II. Garcia opinio, putantis eundem esse finem legum civilium & ecclesiasticarum, apud Christianos, scilicet felicitatem æternam civium. Discrimen harum legum ex sententia auctoris. Canones singulis instrumenta felicitatis illius parant. Leges pacem publicam singulis civibus, & per consequentiam, æternam felicitatem. Paris & Regis in hoc capite comparatio.

III. Societas religionis & regni. Virique prospicere tenentur Princeps. ex Theodosio, & Concilio Ephesino.

IV. Tuio Ecclesie Regibus Christianis commissa à Christo. Probat ex Paulo, & Augustino.

V. Idem probatur è psalmo secundo & variis locis Augustini, & è Sixto I.

VI. Discussus Eusebii locus de Episcopo N. qui male vulgo explicatur. Constantinus dictus ab Eusebio Episcopus communis.

VII. Pacem Ecclesia conservabant Principes, inditis synodis, & confirmatione decretorum synodaliū, à Iustiniano, & Quinta Synodo.

VIII. Discrimen inter Decreta fidei & disciplina, quod attinet ad confirmationem Principum.

IX. Synodus Nicæna à Constantino confirmata, Constantinopolitana à Theodosio, & Ephesina ab alzero Theodosio.

X. Marcianus confirmat Chalcedonensem.

XI. Iustinianus depositioni Anthimi imperialem auctoritatem adjunxit.

XII. Constantinus Poganatus confirmat decreta Sexta Synodi, quod gratum Leoni secundo. Synodus in Trullo petit confirmationem à Principe. Septima & Octava Synodus ab Imperatoribus confirmata, postquam illis constitit libero consensu Episcoporum omnia decreta.

XIII. Principes non condunt novos canones, sed conditorum executionem decernunt, ex Facundo Hermianensi.

I. **E**T SI leges ecclesiasticæ & spirituales libus rebus indicere, modo quem capite septimo explicui, non contineatur intra fines regie potestatis, at tamen canonicas constitutiones suis etiam legibus tueri ex officio Principes tenentur. Quod ita velim intelligi, ut non solum interpellati & rogati Principes ministerium suum ad Ca-

nonum observationem commodare possint, sed etiam ex officio in eam curam incumbere teneantur. Licet enim Reipublicæ administratio eo sine illis à divino numine concredita sit, ut civium tranquillitatem procurent, atque ex illo capite de vera religione constituenda debeant esse solliciti, quia cives in officio suo erga se & erga Principem religionis cultu veluti vinculo quodam adstringuntur, ut de Romanis observavit Augustinus, in nobiliores tamen curas ipsa natura duce assurgunt. Etenim cum naturæ auspiciis unicuique sit insita superni alicujus numinis cognitio, à quo cetera omnia pendent; ipsi etiam Principes, quibus veræ religionis lumen non effulgit, non solum privatis studiis numen illud colere tenentur, sed etiam publicis legibus contumelias quæ illi aut idololatriæ aut monstris criminum à civibus inferuntur, ulcisci. Si paganos Principes huic officio addictos fatemur; quanto magis Principibus Christianis, qui vera fide imbuti, auxiliis gratiæ, naturalis cognitionis fines excesserunt, religionis promovendæ & tuendæ curam impensius incumbere dicemus; ita ut omne studium suum & operam conferant ad cultum divini numinis amplificandum, qui in fide & disciplina versatur. Ad quæ officia Principes adigi putamus, non ex eo tantum capite quod ea ad felicitatem Imperij conducant, quæ quidem ut plurimum cum illis est conjuncta, sed ex eo etiam, quod nomen suum Christo dederint, eique caput suum & ipsam regiam dignitatem devoverint.

II. Quod ut accuratius intelligatur, observandum est sententiam meam abesse à Fortunij Garcia opinione, qui eundem esse legum civilium & canonicarum finem contendit; adeo ut legi civili non solum propositus sit finis promovendæ tranquillitatis publicæ, sed etiam veræ æternæque felicitatis civibus procurandæ. Fateor enim hoc esse præcipuum discrimen inter canonum decreta & leges publicas, (ut ego quidem existimo, licet alij aliter interpretentur) quod illa unicuique Christiano felicitatem æternam parent, & ad eum finem instrumenta accommodata subministrant; hæc verò Reipublicæ pacem, & singulorum civium, quatenus sunt partes Reipublicæ, promoveant, & cultum Christo debitum generaliter fiant, pœnis in contumaces latis; unde per consequentiam amotis impedimentis, felicitas æterna singulorum civium procuretur. Par esse videtur hac in parte Regis & Patris officium. Ut enim parentibus incumbit, præcipue quidem ut liberos exhibeant, sed huic naturali curæ ac-

August. lib. 4. de Civ. Dei cap. 32.

Fortunij Garcia De ultimo fine utriusque iuris. Vide Suarez lib. 3. De legibus c. 11.

L

cedit etiam altera ex professione religionis Christianæ profecta, ut eos in veram fidem & pietatem erudiendos magistris tradant; ita etiam Principes, quibus divinum numen ad procurandam in Republica pacem vices suas commisit, eò etiam studium suum porrigere debent, ut cives ad felicitatem æternam prosequendam compellant. quod omnino assequuntur, si per Episcopos, quæ ad fidei sinceritatem & mores componendos pertinent, populis denuntiari curent, res in hoc genere ab Ecclesia decretas suis legibus sanciant, & ne rebus constitutis vis aliqua fiat, sedulo invigilent. Ita enim fiet ut Imperij & Ecclesiæ pacem ex æquo inviolatam præstent.

III. Huic officio Theodosius Imperator se adstringi fatetur iis literis quas ad Synodum Ephesinam dedit: quarum testimonio eò lubentiùsutor, quòd Oecumenicæ Synodi iudicio approbatæ & in Acta relatæ sunt. Ex iis patet societatem & cognationem quandam inter Religionem & Rempublicam, ad Principis studium pertinere ecclesiastici status æquè ac Imperij pacem; regij muneris esse ut eum firmum & inviolatum præstet ex omnium consensu, pietatis religionisque sinceritatem tueatur, curèque ut eorum qui Clero adscripti sunt emendata sit castigatæque vita. Quare non alienum erit integra verba Theodosij referre, quæ præcipuas regulas complectuntur quibus Ecclesiæ Gallicanæ Libertas continetur. *Reipublica nostra constitutio eà quæ in Deum est pietate præcipuè nititur, multatque inter hanc & illam cognatio ac familiaritas intercedit. Nam & ex se invicem pendunt, & utraque prosperis alterius successibus incrementa sumit: quandoquidem ut vera religio iustâ actione perficitur, ita Republica utriusque ope nixa florescit. Cum itaque Deus Imperij habenas nobis tradiderit, isque qui imperio nostro parent, pietatis & securitatis quoddam quasi vinculum nos esse voluerit; harum inter se societatem, providentiæ & hominibus medios nos præbentes, indivulsam perpetuò conservare contendimus. Infra: Ante omnia autem in id operam damus ut ecclesiasticus status ejusmodi sit qui & Deum deceat, & temporibus nostris quàm maximè congruat, idemque ex omnium concordia & consensione suam tranquillitatem obtineat, tum per ecclesiasticarum controversiarum à turbis & seditionibus liber existat, tum demum ut pia religio ab omni reprehensione immunis perseveret; eorumque vita qui vel inter Clericos censentur, vel magno quoque inter illos sacerdotio funguntur, omni prorsus nevo & culpa vacet.*

IV. Hæc autem Ecclesiæ tuendæ provincia Christianis Principibus ab ipso Chri-

sto mandata est, ut veterum auctoritate & sacris Scripturis deprompta docemur. In eam sententiam Paulus Apostolus monet acceptum esse Deo ut Reges Christianæ fidei adscribantur, regiàmque majestatem Christiani facti retineant, utque perfidiam ejuratâ, ceteris Christianis tranquillam vitam præstent, cum omni pietate & sanctitate conjunctam. Hic est enim genuinus sensus horum verborum: *Obsecro igitur primum omnium fieri obsecrationes, orationes, postulationes, gratiarum actiones pro omnibus hominibus, pro Regibus, & omnibus qui in sublimitate sunt, ut quietam & tranquillam vitam agamus, in omni pietate & castitate. Hoc enim bonum est, & acceptum coram Salvatore nostro Deo, qui omnes homines vult salvos fieri, & ad agnitionem veritatis venire.* Officio autem illo Reges defungi non possunt, nisi merum imperium adhibeant, & jus gladij quod Deus illis mandavit. Vnde Augustinus: *Nam & terrena potestates, quando schismaticos persequuntur, ea regula se defendunt, quia dicit Apostolus, Qui potestati resistit, Dei ordinationi resistit. non enim frustra gladium portat. Mox Donatistas alloquens: Cognoscetes vestri schismatis nefas, constituunt adversus vos pro sua sollicitudine ac potestate quod volunt.*

V. Ad Ecclesiæ Christianæ Tuitionem à Principibus præstandam referendus est etiam psalmus secundus: qui plenius ad Christum pertinet, quàm ad Davidem, ut ipsi Apostoli testantur. Is autem psalmus Principes omnes hortatur ut Dei Filium venerandi suscipiant; hoc est, ut se illi ministros, quæ Reges sunt, exhibeant, quemadmodum vere interpretatur Augustinus: *In hoc, inquit, Reges, sicut eis divinitus præcipitur Deo serviunt, in quantum Reges sunt, si in regno suo bona jubeant, mala prohibeant, non solum quæ pertinent ad humanam societatem, verum etiam quæ pertinent ad divinam religionem.* Et in epistola ad Bonifacium: *Quomodo ergo Reges Domino serviunt in timore, nisi ea quæ contra jussum Domini sunt, religiosa severitate prohibendo atque plebendo? Aliter enim servit quæ homo est, aliter quæ Rex est. In hoc ergo serviunt Domino Reges, in quantum sunt Reges, cum ea faciunt ad serviendum illi quæ non possunt facere nisi Reges. Sixtus Romanus Pontifex in eandem sententiam hujus psalmi verba excepit, cum Imperatoribus gratulatur de proscrippta Nestorij hæresi: *Sciunt (nempe Imperatores) se illi faverere sollicitudinem suam, qui eam cum grandi reddat usura. De qua re nos convenit gloriari, quia celestem Regem videmus fœderatos habere Reges terrarum. Intelligunt, sicut ait David, & em-**

Relatio Synodi ad Theod. apud Theod. in Hist. eccles. lib. 8. c. 22. & in Act. synod. Ephes. c. 18.

Concil. Ephes. Part. 1. cap. 18. & in Act. synod. Ephes. c. 18. & in Act. synod. Ephes. c. 18.

Act. synod. Ephes. c. 18. & in Act. synod. Ephes. c. 18. & in Act. synod. Ephes. c. 18.

1. Tim. 2.

Vide Augustinum ad Rom. c. 13. & ad Cor. c. 16.

August. epist. 116.

Act. 4. & c. 18. & c. 18.

August. contra Crecent. lib. 1. cap. 31.

Item epist. ad Bonifacium.

Sixtus epist. ad Ioan. Antioch.